

Niekoľko praktických informácií o ochorení slintačka a krívačka / SLaK/ pre chovateľa vybraných z odbornej veterinárnej literatúry .

Prečo je potrebné ohnisko nákazy SLaK-u likvidovať utratením všetkých vnímavých zvierat nielen v chove ale aj v ochrannom pasme, keď mortalita je len 5- 10% ?

Spôsob likvidácie ohniska akejkoľvek nákazy vychádza z epizotologie nákazy , čiže sa zohľadňujú parametre ako : vlastnosti pôvodcu ochorenia - vírus/ baktéria, jeho virulentnosť – schopnosť šíriť sa, prežívanie pôvodcu vo vonkajšom prostredí, patogenita, morbidita , mortalita ... atď.

Spôsob, akým postupom je vzniknuté ohnisko nákazy eliminované, je definovaný na nadnárodnej úrovni (nákazy nepoznajú hranice) . V prípade členských štátov EU je to **Stály veterinárny výbor v Bruseli** . Okrem toho inštitúcia s názvom O.I.E.- Office International des Epizooties so sídlom v Paríži (používa sa aj názov WHAO- World Organisation for Animal Health) vedie klasifikačne zoznamy nákaz podľa všeobecnej ekonomickej a epizootologickej závažnosti ; zoznamy A, B,C - najzávažnejší je zoznam A - sem patrí aj SLaK.

Vzhľadom na to, že SLaK je extrémne nákazlivé ochorenie, je možné predpokladať, že v prípade iného postupu ako v súčasnosti používaného, t.j radikálnej eradikácie - depopulácie ohniska, by došlo k rýchlemu šíreniu po celom území Európy so 100% morbiditou a 5-10% mortalitou.

To znamená že z celkového počtu hovädzieho dobytku v Európe - chovaných je cca 78 mil. ks (5% úhyn by predstavoval 3,9 mil. ks/), oviec a kôz je 70 mil. ks (5% úhyn je 3,5 mil. ks), by ročne uhynuli uvedené počty zvierat a to vo veľkých bolestiach, ktoré zápal tkaniva ratice a gingivy spôsobuje.

Z tohto dôvodu riešiť vzniknutú nákazu konzervatívnym prístupom by spôsobilo ročne väčšie ekonomické straty ako pri súčasnom postupe. Totálna depopulácia ohniska znamená rýchlu likvidáciu zdroja šírenia vírusu, čo je pri aktuálnom postupe managementu tohto ochorenia nevyhnutné.

Aký má význam použitie núdzovej vakcinácie v ohnisku nákazy ?

Núdzová vakcinácia sa robí z dôvodu zníženia počtu zvierat, ktoré aktívne vylučujú pôvodcu, čiže dôjde k zníženiu infekčného tlaku šírenia pôvodcu do okolia, inými slovami tlaku infekčnej nálože. Nakazené zviera sa stáva biologickou továrňou produkuje slinami, trusom, močom, ranovým sekrétom miliardy vírusov, ktoré sa šíria do okolia.

Núdzová vakcína sa robí z vonkajšej kružnice ochranného pásma dostredivo do ohniska. Zvieratá, ktoré ešte neboli nakazené dokážu do 48 hodín získať solídnu imunitu a nenakazia sa, čiže už nebudú vylučovať miliardy vírusov do okolia. Preto získame dôležitý benefit nižšieho rizika šírenia ochorenia.

Prečo sa musia zabiť aj vakcinované zvieratá, ktoré už majú vytvorenú solídnu imunitu ?

Pri tomto ochorení nie je k dispozícii tzv. značená vakcína, to znamená, že vyšetrením prítomnosti protilátok nie je možné odlíšiť, že toto zviera získalo protilátky z vakcíny – post vakcinačné protilátky prechorením. Jednoducho všetky zvieratá sú rovnako pozitívne. To znamená, že nevieme identifikovať, či toto konkrétne zviera ešte môže vylučovať pôvodcu ochorenia.

Čo kľúčové môžem na úrovni môjho chovu robiť ako účinnú prevenciu?

Absolútna priorita je aby:

1. Do chovu neprichádzali žiadne zvieratá, vrátane nevnímavých, farma nech je oplotená, zvieratá nepúšťať do výbehov ani na pastvu.
2. Do chovu nepúšťať nikoho okrem ošetrovateľov, žiadne návštevy, poučiť ošetrovateľov nech sa dočasne nestretávajú s príbuznými, priateľmi mimo domova.
3. Pre nutné návštevy – dovoz krmiva, kafiléria, veterinár... urobiť dezinfekciu postrekovačom čo najdôkladnejšie pri vstupnej bráne - kolesá auta, povrch auta, pracovný odev ľudí a taktiež pri odchode, ideálne sú brody aj pre autá, nutnosť sú dezinfekčné rohože do jednotlivých maštálí.

4. Manažment farmy by sa nemal stretávať s inými chovateľmi, zabezpečiť čo najmenší osobný kontakt celkovo s inými farmármi, využívať telefón, mail, online mítingy na zabezpečenie komunikácie.
5. Podozrivé správanie zvierat – zníženie príjmu krmiva, smutné zviera ... identifikovať a hľadať príčinu, informovať veterinára už pri minimálnom podozrení.
6. Neriešiť iracionálne mediálne informácie – môžu znížiť vašu motiváciu a tiež motiváciu vašich ošetrovateľov dodržiavať ochranné opatrenia.
7. Použiť vysokoúčinné dezinfekčné virocídne prípravky – napr.
 - Virkon 1% (2 min. pôsobenie)
 - uhličitan sodný 4% (2 min. pôsobenie)
 - kyselina citrónová 0,2% (2 min. pôsobenie)
 - kyselina sulfaminová 0,2% (5 min. pôsobenie)
 - kyselina o-fosforečná 0,3% (2 min. pôsobenie).4% roztok uhličitanu vápenatého sa používa ako všeobecný dezinfekčný prostriedok, napr. pre sprejovanie.

EKOTREND Slovakia
zväz ekologického poľnohospodárstva

Michala Hlaváčka 21
054 01 Levoča